

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Кафедра «Архітектури та містобудування»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»

БАЗОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти – магістр

Спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»

Розробник:

Жирак Р.М. – викладач кафедри архітектури та містобудування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та містобудування факультету архітектури, будівництва та дизайну 30 серпня 2018 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
Народний архітектор України, доцент

М.М. Ходан

30 _серпня_ _2018 Р._

ВСТУП

Мета навчальної дисципліни: формування знань теоретико-методичної бази екологічної експертизи, як процесу оцінки ступеня екологічного ризику і безпеки від розміщення (розширення) господарських та архітектурних об'єктів, відповідності об'єктів, що підлягають експертній оцінці, вимогам екологічного законодавства, діючим нормативам, обґрунтованості заходів щодо охорони довкілля та здоров'я населення.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- нормативно-законодавчу базу еколоґо-експертної діяльності;
- загальні вимоги до проведення екологічної експертизи,
- методичні аспекти проведення екологічної експертизи;
- особливості проведення різних видів екологічної експертизи;
- процедуру та методикy здійснення геоекологічної експертизи.

вміти :

- практично реалізовувати екологічну експертизу;
- здійснювати процедуру проведення екологічної експертизи;
- давати обґрунтовані висновки на можливість реалізації проекту у відповідності з існуючим законодавством;
- встановлювати послідовність дій у процесі застосування еколого-правових норм.

В процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими компетенціями:

Компетенції соціально-особистісні:

розуміння відповідності об'єктів екологічної експертизи вимогам екологічного законодавства, санітарних норм і правил, будівельних норм;

вміння оцінити вплив архітектурних, антропогенних чи техногенних об'єктів на стан навколишнього середовища;

розробка ефективних методів запобігання негативному впливу на довкілля об'єктів господарської діяльності;

організація особистого та громадського контролю за дотриманням вимог, щодо проведення експертизи

Загальнонаукові компетенції:

Володіння теоретико-методичними засадами проведення екологічної експертизи;

Розуміння основних етапів структури, змісту і висновків експертизи;

Формулювання основних завдань, принципів та вимог до експертної оцінки довкілля.

Інструментальні компетенції:

вміння визначати перелік обов'язкових питань, які потребують розгляду при проведенні екологічної експертизи;

виконання практичних завдань експертизи, робота з тематичними офіційними документами

Професійні компетенції:

вміння обґрунтовувати доцільність проведення експертних оцінок архітектурних, промислових або господарських об'єктів чи комплексів;

надання якісної теоретичної та практичної допомоги з питань експертизи при вирішенні актуальних проблем архітектури та містобудування.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: основи екології, архітектурне проектування, основи містобудування, основи містобудівного аналізу, урбаністика.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр; спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»	Нормативна	
Кількість модулів – 2		V-й	V-й
		Лекції	
		12 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		68 год.	80 год.
		Вид контролю:	
		залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1 / 2,5

для заочної форми навчання – 1 / 8.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох-бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС.

Шкала оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації, метод проектної роботи.

При вивченні курсу використовуються такі методи навчання:

пояснювально-ілюстративний – знання не просто повідомляють, а пояснюють, обґрунтовують, коментують. Робиться все, щоб було менше механічного запам'ятовування, а більше розуміння сутності. Метод навчання з використанням репродуктивного засвоєння знань.

проблемний – така організація процесу навчання, основа якої полягає в утворенні у навчальному процесі пошукових ситуацій. Проблемний метод навчання розвиває активність, самостійність (проявляється у самостійному доборі прикладів, підборі задач);

проблемний виклад матеріалу – полягає в розкритті викладачем шляху дослідження проблеми, показуючи її вирішення від початку до кінця, викладач демонструє еталон проблемного мислення. Метод використовується тоді, коли студенти ще не можуть самостійно розв'язувати проблемні задачі (на лекціях викладач детально пояснює контроверсійність поглядів);

пошуковий метод – викладач створює проблемну ситуацію, формує проблему, а студенти самостійно її вирішують (реалізується в самостійному виконанні вправ і завдань);

дослідницький – студенти самі, за умов проблемної ситуації, формулюють проблему і самостійно її вирішують.

Метод усного контролю – це бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш певний, систематичний виклад) або бесіда, під час якої викладач ставить запитання і чекає відповіді. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному семінарському занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Письмовий контроль – (контрольна робота, реферат) забезпечує глибину і всебічну перевірку засвоєння, оскільки, вимагає комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студенту необхідно показати теоретичні знання і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних практичних завдань, крім того, виявляється ступінь оволодіння професійною термінологією, вміння логічно, адекватно вирішувати конкретне практичне завдання.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

Контроль набутих знань і умінь із навчальної дисципліни «Екологічна експертиза» здійснюється у три етапи:

- на семінарських заняттях та при перевірці виконаної студентом самостійної роботи, і завдань шляхом усного чи письмового опитування студента;
- під час написання змістових модулів;
- під час здачі заліку.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Науково-теоретичні основи екологічної експертизи.

Тема 1. Наукові основи екологічної експертизи. Поняття про екологічну експертизу.

Наукові основи екологічної експертизи. Історія становлення екологічної експертизи. Мета та завдання екологічної експертизи. Форми екологічної експертизи. Принципи екологічної експертизи. Об'єкти та суб'єкти екологічної експертизи.

Тема 2. Види та форми екологічної експертизи.

Підходи до класифікації екологічної експертизи. Форми екологічної експертизи за рівнем організації. Фінансування екологічної експертизи.

Тема 3. Процедура проведення екологічної експертизи.

Склад учасників. Основні етапи проведення екологічної експертизи. Граничні терміни проведення державної екологічної експертизи. Показники, що оцінюються при здійсненні державної екологічної експертизи. Зміст висновків екологічної експертизи.

Змістовний модуль II. Нормативно-правові аспекти екологічної експертизи.

Тема 4. Законодавство в сфері екологічної експертизи.

Гарантії екологічної експертизи. Економічні механізми екологічної експертизи. Структурно-функціональне забезпечення екологічної експертизи.

Тема 5. Права та обов'язки учасників експертизи.

Статус експерта екологічної експертизи. Правопорушення в галузі екологічної експертизи.

Тема 6. Методика проведення екологічної експертизи.

Особливості екологічної експертизи документів, речовин, нової техніки і технологій. Методи експертного контролю.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с. р.		л	с	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль I. Науково-теоретичні основи екологічної експертизи.								
Тема 1. Наукові основи екологічної експертизи. Поняття про екологічну експертизу.	16	2	2	12		2		20
Тема 2. Види та форми екологічної експертизи.	16	2	2	12		2		20
Тема 3. Процедура проведення екологічної експертизи.	16	2	2	12		2		10
Разом за змістовим модулем 1	48	6	6	36	56	6		50
Змістовний модуль II. Нормативно-правові аспекти екологічної експертизи								
Тема 4. Законодавство в сфері екологічної експертизи.	16	2	2	12		2	2	10
Тема 5. Права та обов'язки учасників експертизи.	14	2	2	10				10
Тема 6. Методика проведення екологічної експертизи.	14	2	2	10				10
Разом за змістовим модулем 2	44	6	6	32	34	2	2	30
Усього годин	90	18	18	54	90	8	2	80

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Андрейцев В. І., Екологічна експертиза, право і практика / В. І. Андрейцев, М. А. Пустовой. – К.: Наук, думка, 1992. – 152 с.
2. Баглей О. В. Екологічна експертиза: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Баглей, В. В. Сорохан. – Чернівці: Рута, 2007. – 128 с.
3. Волошин І. М. Основи екологічної експертизи: Навч. посібн. / І. М. Волошин. – Львів: ЛНУ ім. І.Франка. 2002. – 82с.
4. Гродзинський М. Д. Стійкість геосистем до антропогенних навантажень / М. Д. Гродзинський. – К.: Лікей, 1995. – 233с.
5. Екологічне управління: Підруч. для вузів. / [За ред. В. Я. Шевчука]. — К., 2004. – 258 с.
6. Екологічний менеджмент: Навч. посіб. / [За ред. В. Ф. Семенова]. — Одеса, 2004. – 325 с.
7. Донченко В. К. Экологическая экспертиза: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / В. К. Донченко, В. М. Питулько. – 2-е изд., стер. – М.: «Академия», 2004. – 480с.
8. Константінов М. П. Радіаційна безпека: Навч. посібн. / М. П. Константінов, О.А. Журбенко – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2003. – 151 с.

Допоміжна:

1. Андрейцев В. І. Екологічне право / в. І. Андрейцев – К.: Вентурі. 1996. – 208с.
2. Гайченко В. А. Безпека життєдіяльності людини: Навч. посіб. / В. А. Гайченко, Г. М. Коваль.— К., 2004. / 252 с.
3. Дмитренко І. А. Екологічне право України: Підручник. [2-е вид., переробл. та допов]. / І. А. Дмитренко – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.
4. Екологія і закон. Екологічне законодавство України. / [Під ред. В. І. Андрейцева]. – К.: Юрінком Інтер, 1997. – Т. 1 – 698 с; Т. 2 – 574 с.
5. Закон України "Про екологічну експертизу": за станом на 09.02.1995 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. – Київ: Парлам. вид-во, 1995 . – 55 с.
6. Основні санітарні правила протирадіаційного захисту України (ОСПУ-2001). – К.: МОЗ, 2001. – 136 с.
7. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будівників і споруд: ДБН А.2.2.-1-2003.. – Держбуд України. – К., 2004, – 22 с.
8. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище при проектуванні і будівництві підприємств, будівників і споруд. Основні положення проектування: ДБН А.2.2-1-95. – Госкомградбудівництва України, Мінекобезпеки. – К., 1996, – 14 с.
9. Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування: ДСТУ ІСО 14001- 97.
10. Системи управління навколишнім середовищем. Загальні настанови щодо принципів управління, систем та засобів забезпечення: ДСТУ ІСО 14004-97.
11. Настанови щодо здійснення екологічного аудиту. Загальні принципи: ДСТУ ІСО 14010-97.

Інформаційні ресурси:

1. Види екологічної експертизи / Навчальні матеріали онлайн. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/16780228/ekologiya/vidi_ekologichnoyi_ekspertizi
2. В. П. Мельничук. Державна екологічна експертиза в Україні. Нормативно-правові акти та процедури. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://necu.org.ua/ekoekspertyza-v-ukrayini/>
3. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991. № 1264-ХІІ (зі змінами та доповн.) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
4. Закон України «Про екологічну експертизу» від 09.02.1995 № 45/95-ВР (зі змінами та доповн.) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/45/95-ВР>
5. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.upbc.com.ua/files/nrbu-97.pdf>
6. Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0552-05>
7. Перелік нормативної документації, на підставі якої розробляється екологічна експертиза (ОВНС). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecoalliance.com.ua/bbloteka/zakonodavcha-baza/perechen-ovns>
8. Постанова КМУ від 27.07.95 № 554 «Про перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/554-95-п>
9. Постанова КМУ від 25 травня 2011 р. N 548 «Про затвердження Порядку проведення експертизи містобудівної документації». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/548-2011-П>